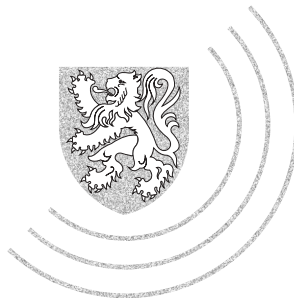

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

9 november 2001

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Eloi Glorieux, Jul Van Aperen, Robert Voorhamme en Jos Bex –

betreffende het stimuleren van rationeel energiegebruik bij gezinnen

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het totale energiegebruik in de huishoudens blijft stijgen en lag in 1999 ongeveer 17% hoger dan in 1990. Het elektriciteitsgebruik door gezinnen is in diezelfde periode zelfs gestegen met 28%. Dat betekent dat de energiefactuur van de gezinnen alsmáar hoger wordt en ook de uitstoot van broeikasgassen en de productie van kernafval blijft toenemen. Ondanks de doelstelling van de regering om tegen 2005 een stabilisatie van de broeikasgasuitstoot tegenover 1990 te realiseren, evolueert de toestand nog steeds in de slechte richting. Door de complexiteit van het energievraagstuk en de ernst en dringendheid van de sociale en ecologische neveneffecten, zijn extra maatregelen noodzakelijk.

Om aan de problemen tegemoet te komen werden reeds een aantal overheidsmaatregelen genomen en zijn andere in voorbereiding. Zo waren er de energiecheques voor lage-inkomensgezinnen die moeite hadden om de hoge stookoliekosten te betalen. De Vlaamse regering nam ook het besluit om de energieproducenten te verplichten om 100 kWh gratis stroom per aansluitingspunt en 100 kWh gratis stroom per gezinslid toe te kennen. Daarnaast besloot de regering dat de netbeheerders en energieleveranciers in het kader van hun REG-verplichtingen een primaire energiebesparing moeten realiseren van 0,01 kWh per geleverde kWh elektriciteit in het jaar "n" tegenover het jaar "n-2". Deze maatregelen hadden tot doel om de eerste sociale en ecologische correcties aan te brengen. De beperkingen van deze maatregelen zijn evenwel dat ze onvoldoende zijn om de noodzakelijke kentering tot stand te brengen en dat ze bovendien niet structureel van aard zijn.

Om de sociale en ecologische impact van het energiegebruik bij te sturen, voorzien het elektriciteits- en het aardgasdecreet in de mogelijkheid om dienstverplichtingen op te leggen aan de netbeheerders en de houders van een leveringsvergunning. Ook het aangekondigde REG-decreet zal een decretale basis vormen voor ondersteuningsmaatregelen door de Vlaamse overheid voor REG-investeringen. Dit voorstel van resolutie kadert hierin en heeft als doel om de sociale en ecologische correcties van de genomen maatregelen aan te vullen en te versterken.

De in de resolutie voorgestelde maatregelen komen erop neer dat de netbeheerders en de houders van een leveringsvergunning eenmalig zouden

instaan voor de financiering van kortingsbonnen, die de burgers kunnen gebruiken voor de aanschaf van energie-efficiënte apparaten of energiebesparingsmaatregelen. Wanneer het REG-decreet gerealiseerd is, kan een dergelijke maatregel ook door de Vlaamse overheid gesubsidieerd worden.

Ieder gezinslid zou zo een kortingsbon ter waarde van 15 euro (605 fr.) krijgen, die binnen het jaar kan worden gebruikt bij de aanschaf van een aantal welomschreven energie-efficiënte toestellen of bij de investering van welbepaalde energiebesparende maatregelen. Zo kunnen de kortingsbonnen gebruikt worden voor de aankoop van spaarlampen of spaardouchekoppen of kunnen ze gebruikt worden bij de aanschaf van een energiezuinige koelkast, diepvriezer, wasmachine of vaatwasmachine met A-label, alsook bij de plaatsing van hoogrendementsglas. Ten slotte kunnen de kortingsbonnen ook gebruikt worden bij een afstelling en onderhoudsbeurt van een centrale-verwarmingsinstallatie.

Zo zal een alleenstaande met een premiebon van 15 euro bijvoorbeeld twee spaarlampen kunnen kopen, die hem of haar jaarlijks gemiddeld 100 kWh elektriciteit zal doen besparen en zo gedurende acht jaar (= gemiddelde levensduur van een spaarlamp) jaarlijks een besparing van ca. 600 frank (15 euro) op de energiefactuur opleveren. Een koppel zou met zijn twee kortingsbonnen van samen 30 euro bijvoorbeeld twee spaarlampen en een spaardouchekop kunnen kopen, wat een besparing van 450 kWh of ca. 1.500 frank (37 euro) per jaar kan opleveren (in het geval de douche aangesloten is op een elektrische boiler op nachttarief à 3 fr./kWh).

Het is uiteraard moeilijk om exact in te schatten hoeveel energiebesparing het gebruik van een kortingsbon van 15 euro precies zal opleveren. Die is sterk afhankelijk van waarvoor hij wordt aangewend, welke levensstijl het gezin er op nahoudt, welk verwarmingssysteem voor sanitair water wordt gebruikt, enzovoort. Toch lijkt een gemiddelde besparing van 100 kWh elektriciteit per kortingsbon aannemelijk. Een gezin van vier personen zou daardoor zo'n 400 kWh minder stroom verbruiken, wat overeenkomt met de gratis hoeveelheid stroom die het als gevolg van een andere Vlaamse regeringsmaatregel krijgt.

Indien alle gezinnen gebruik maken van de hen toebedeelde kortingsbonnen, zal de maatregel in totaal 3,6 miljard fr. of 89 miljoen euro (5,94 miljoen inwoners in Vlaanderen maal 15 euro) kosten en een jaarlijkse elektriciteitsbesparing opleveren

van 594 GWh (5,94 miljoen bonnen maal gemiddeld 100 kWh). Dat komt overeen met een primaire energiebesparing van minstens 1.485 GWh.

Het voordeel van de kortingsbon voor REG-investeringen in vergelijking met andere sociale en ecologische correctiemaatregelen is dat tegelijk de burger bespaart op zijn energiefactuur (gemakkelijk ca. 600 fr of 15 euro per gezinslid per jaar) én dat het milieu gespaard wordt én dat er een economische impuls gegeven wordt aan de sector van energiezuinige toestellen en bijgevolg aan de creatie van duurzame banen. Niet onbelangrijk voor de financierders is bovendien dat de kostprijs van deze maatregel slechts éénmalig is, maar dat de positieve sociale en ecologische effecten vele jaren blijven voortduren (een spaarlamp gaat gemiddeld acht jaar mee, de budget- en energiebesparende effecten van een zuinige koelkast of hoogrendementsglas blijven nog veel langer doorwegen). Hierdoor levert de maatregel van de REG-kortingsbon een meer kostenefficiënte en een meer structurele bijdrage tot het oplossen van de sociale en ecologische aberraties van de energieproblematiek.

Omdat een dergelijke campagne van REG-kortingsbonnen doeltreffend zou zijn, is het noodzakelijk dat ze ondersteund wordt door een informatiecampagne, in de eerste plaats om de burgers er toe aan te zetten om optimaal gebruik te maken van de kortingsbonnen en om hen wegwijs te maken in de verschillende opties. Daarnaast is een educatieve informatiecampagne wenselijk om het gedrag van de burgers en hun mentaliteit inzake omgaan met energie bij te sturen. Technische verbeteringen leveren een belangrijke bijdrage, maar zonder fundamentele mentaliteitswijziging kunnen de aan het energiegebruik gerelateerde problemen niet worden opgelost. Kortingsbonnen voor spaarlampen hebben namelijk niet noodzakelijk een effect op het gedrag van de mensen. Sommigen zullen bijvoorbeeld het licht laten branden of extra lang onder de douche blijven staan, omdat ze menen dat dit met een spaarlamp of een spaardouchekop voorloofd is.

Dergelijke flankerende informatie- en educatiecampagnes moeten zowel door de energiemaatschappijen als door de overheid op een permanente wijze gevoerd worden. De overheid moet er tevens op toezien dat de informatiecampagnes door de energiemaatschappijen, opgelegd in het kader van de openbare dienstverplichtingen en de REG-verplichtingen, meer zijn dan louter public-relationsacties.

Dit voorstel van resolutie betreffende het stimuleren van rationeel energiegebruik bij gezinnen, via het toekennen van REG-kortingsbonnen en een ondersteunende informatie- en educatiecampagne, vormt een complementaire aanvulling op de genomen en geplande regeringsmaatregelen. Het biedt bovendien het voordeel dat het met een eenmalige investering op een structurele wijze sociale én ecologische én economische energiebeleidsdoelstellingen naderbij brengt.

Eloi GLORIEUX

Jul VAN APEREN

Robert VOORHAMME

Jos BEX

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op de doelstellingen van het Vlaams energiebeleid, onder meer verwoord in :

1° het Vlaamse regeerakkoord waarbij is overeengekomen dat de milieudruk moet worden verminderd door maatregelen te nemen inzake energiebesparing (*Parl. St.* 31 (1999) – Nr. 1 Vl. Parl.) ;

2° de beleidsnota Energie 1999-2004, ingediend door de heer Stevaert, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, waarin :

- een vermindering van het energieverbruik in de residentiële sector in 2004 ten opzichte van 1998 als REG-doelstelling wordt vooropgesteld ;
- een vermindering van de CO₂-emissies in de residentiële sector in het algemeen en de huishoudens in het bijzonder in 2004 ten opzichte van 1998 als beleidseffect wordt beoogd ;
- een daling van de energiefactuur van de huishoudens als beleidseffect wordt beoogd (*Parl. St.* 162 (1999-2000) – Nr. 1, Vl. Parl.) ;

3° de beleidsbrief Energie-Beleidsprioriteiten 2000-2001, ingediend door de heer Steve Stevaert, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, waarin een vermindering van het energiegebruik in de residentiële sector in 2004 ten opzichte van 1998 als doelstelling wordt herhaald en waarin financiële ondersteuningsmaatregelen voor REG-investeringen en een coherente communicatiestrategie voor het aanmoedigen van energiebewust gedrag als strategische projecten worden naar voren geschoven om deze doelstellingen te bereiken (*Parl. St.* 459 (2000-2001) – Nr. 1 Vl. Parl.) ;

- gelet op de met redenen omklede motie van het Vlaams Parlement van 3 februari 2000 waarin het Vlaams Parlement aan de Vlaamse regering vraagt bij de uitvoering van de beleidsnota Energie 1999-2004 prioritair werk te maken van

de aangekondigde strategieën van rationeel energiegebruik (*Parl. St.* 162 (1999-2000) – Nr. 2 Vl. Parl.) ;

- gelet op de goedkeuring door de Vlaamse regering op 14 september 2001 van het decreet houdende instemming met het protocol van Kyoto waarin aan België een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 7,5% in 2008-2012 ten opzichte van 1990 wordt opgelegd ;
- overwegende dat de CO₂-uitstoot in Vlaanderen in 1999 11% hoger lag dan in 1990 en het huishoudelijk energiegebruik in 1999 zelfs 17% hoger lag dan in 1990 (op basis van de energiebalans Vlaanderen 1999, opgesteld door het VITO) ;
- overwegende dat de gezinnen in de eerste plaats betaalbaar comfort willen in de vorm van warmte, licht, koeling en drijfkracht, terwils gas, olie, steenkool en elektriciteit slechts middelen zijn om dat comfortniveau te behalen ;
- overwegende dat dit comfortniveau kan gehaald worden met een aanzienlijk lager verbruik van gas, olie, steenkool en elektriciteit door toepassing van energiezuinige technieken ;
- overwegende dat dit besparingspotentieel van energiezuinige technieken bij de gezinnen onvoldoende bekend is ;
- overwegende dat de voornaamste reden voor de gezinnen om energie te besparen van financiële aard is ;
- is van oordeel dat de Vlaamse regering maatregelen moet nemen om het huishoudelijk energiegebruik te verminderen met het oog op het halen van de vooropgezette doelstellingen ;
- is van oordeel dat de Vlaamse regering de toepassing van energiezuinige technieken in de huishoudens moet stimuleren, enerzijds door middel van financiële prikkels, anderzijds door het voeren van een uitgebreide sensibiliseringscampagne ;
- is van oordeel dat dit resolutievoorstel complementair is aan de reeds door de regering genomen maatregelen inzake openbare dienstverplichtingen, waaronder de levering van 100 kWh gratis stroom per aansluitingspunt en per gezinslid.

- vraagt de Vlaamse regering :

1° in het kader van :

- de openbardienstverplichtingen die kunnen worden opgelegd aan de netbeheerders en houders van een leveringsvergunning volgens het decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (*Parl. St. 285 (1999-2000) – Nr. 6, Vl. Parl.*) ;
- het in de beleidsnota Energie 1999-2004 aangekondigde REG-decreet dat zal dienen als wettelijke basis voor financiële ondersteuningsmaatregelen voor REG-investeringen (*Parl. St. 162 (1999-2000) – Nr. 1*) ;

ervoor te zorgen dat de gezinnen financieel gestimuleerd worden om REG-maatregelen te treffen door het opzetten van een programma waarbij aan ieder gezin kortingsbonnen worden gegeven ter waarde van 15 euro, geldig voor één jaar. Ieder gezin krijgt evenveel kortingsbonnen als er gezinsleden zijn. Deze kortingsbonnen kunnen naar keuze aangewend worden voor de volgende REG-maatregelen :

- aankoop van spaarlampen ;
- aankoop van een spaardouchekop ;
- aankoop van een koelkast, diepvriezer, wasmachine of vaatwasmachine met A-label ;
- aankoop van hoogrendementsglas ;
- afstelling en onderhoudsbeurt van de cv-installatie ;

2° in het kader van de openbardienstverplichtingen die kunnen worden opgelegd aan de netbeheerders volgens het decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (*Parl. St. 285 (1999-2000) – Nr. 6, Vl. Parl.*) de netbeheerders op te leggen een permanente uitgebreide educatieve campagne te voeren om het rationele energiegebruik bij de gezinnen aan te moedigen en een mentaliteitswijziging inzake omgaan met energie te bewerkstelligen ;

3° ervoor te zorgen dat door de overheid een uitgebreide flankerende campagne wordt opgezet die is gekoppeld aan de uitreiking van de kortingsbonnen, waarin duidelijk wordt gemaakt welke voordelen er verbonden zijn aan het treffen van de REG-maatregelen, niet enkel voor het milieu, maar ook voor het gezinsbudget.

Eloi GLORIEUX

Jul VAN APEREN

Robert VOORHAMME

Jos BEX